

Dr. LÖRINCZY GÉZA

DÁNIEL ÉS A LÉLEK ABLAKAI

Dán 6,10

Dániel próféta fogságban van, de ott mély áhitattal imádja ősei, Ábrahám, Izsák és Jákób Istenét. Jahve — felfogása szerint — az egyetlen igaz Isten Izraelt választotta népéül, és annak boldogulását akarja. Izrael asszír-babiloni hatalom fogságában szenved, de Istennek megvannak a maga eszközei, amelyekkel imádóit megsegítse. Ilyen eszköze az a nyitott ablak is, amelyen át a messze távolban levő ősi haza üzen a fogságban levő fiainak, haza hívja, haza várja őket. S ilyen eszköze az a vallásos lélek, amely felfogja a távoli haza üzenetét, s szent birodalomná erősíti hitét, hogy ők még haza jutnak az ősi földre s helyreállítják a dicsőséges dávidi királyságot.

Ez az ablak Dániel menedéke. A bibliai író, amikor röviden szól erről az ablakról, nem is gondolja, hogy milyen nagy jelentőségű tényre utalt ez által. Számára csak egy jelentéktelen esemény az ablakra való utalás, azért volt rá szüksége, mert ez vezette őt el Istenük hatalmának megmutatására, aki kimentí prófétáját az oroszlánok ketrecéből és az égő kemencéből. Neki a csoda volt a fontos, amelyen át Jahve megmutatta hatalmát, s megszégyenítette a prófétája ellen áskálódókat.

A nyitott ablak a csodánál nagyobb jelentőséggel bír. Ez a lélek ablaka, amelynél megállva, Dániel képzelete visszaszáll a haza földjére. Gyermekes képek, és mégis milyen hatalmas erővé alakultak át, amikor a vallásos lélek ablakán át az ő bensejébe léptek s forrásai lettek hite megújulásának, bizalma mélyülésének, reményei szárnyra kelésének. Az ablak a lélek ablaka volt számára, amelyen át Isten felé nézett, s amelyen át Isten biztatása lépett a szívébe.

Életformáló tanulság van a Dániel könyve 6,10 versében, amelyet minden vallásos ember hasznosíthat a maga számára. Hiszen ki mondhatja el magáról, hogy ő biztosítva van minden testi és lelki szenvedés ellen? Ki mondhatja el, hogy őt nem fogja érni csalódás, csapás, bánat vagy gyász? Hogy élete nyugodt, békés és boldog lesz, az emberi életkor legvégső határáig? Senki!

Szükség van a lélek ablakaira, amelyeken át bejöhet a szívbe a lelki felfrissülés ózondús levegője, a vallásos hit sugara, amelyen át Isten bepillanthat a vallásos ember lelkébe, és amelyen át a vallásos ember Isten felé tekinthet. Isten meglátja az ember nyugtalanító kérdéseit, lelki vívódásait s megnyugtató feleletet adhat az embernek.

Szükség van a lélek ablakaira, hogy az eszményibb emberi élet fejragyogjon lelki szemeink előtt, s erőt nyerjünk ennek megvalósítására.

Festőművészekről hallottam, a festészet egyik iratlan törvénye az, hogy amikor egy festő a szobában fest, egy ablakon vagy egy félig nyitott ajtón át kilátást enged a külső világra is. Az emberi lélek örök vágyát fejezi ki ez, a vallásos lélek örök sóvárgását: kapcsolatban lenni Isten szépséges világával. Ez a kapcsolat teremti meg a vallásos ember lelki békességét, Isten közelségének, segítő szeretetének megnyugtató tudatát.

A vallásos ember lelkének ma is megvannak azok az ablakai, amelyek által kiépítheti az Istenhez fűződő kapcsolatait, azokat a szálakat, amelyek megadják lelke békességét s kibontakoztatják reménye szárnyait.

Három lelki ablakra gondolok. Az első az emlékezés ablaka. Ugyanaz az ablak, amely Dániel előtt is nyitva volt, amikor Jeruzsálem felé nézett. Ez az ablak a múlttal teremt kapcsolatot. Az egészséges emberi lélek ezen át megszépíti a múltat. Ne csodálkozzunk, hogy aranykorról, paradicsomi boldogságról írnak a régi népek könyvei. Figyeljétek meg a más vidékre vagy más országba elszármazottak hazalátogatásait. Hogy körül zsongják emlékeik, amelyeket a régi családi ház, a gyermek-, ifjúkori környezet látása idéz fel bennük. Az emlékezés ablakán át nézve megszépülnek ifjúságunk vágyai, még a csalódások is. Isten csalódásainkon át edzi erőnket, hogy nagyobb feladatok, komolyabb célok megvalósítására képesek legyünk, hogy el ne csüggedjünk, kétségbe ne essünk, „mert ő megsebez, de be is kötöz, összezúz, de kezei meg is gyógyítanak“, amint e gondolatot a „szenedő Jób“ kifejezi (5,18).

Az emlékezés megszépíti életünket. Boldog ember az, aki Isten hatalmát látja, az ő megpróbáló erejét ismeri fel élete nehézségeiben. De egyúttal felismeri erőt adó szeretetét, atyai jóságát is ezekben, s képes abból erőt meríteni élete küzdelmeihez.

A lélek másik ablaka a reménység. Ennek egyik ablakszárnya a képzelő erő, amely képes átszínezni az élet valóságait és megszépíteni azokat. Ki tudna élni képzelőtehetség nélkül? A feltalálók e képesség segítségével alkotják meg találmányaikat, melyek megkönnyítik és meggyorsítják az ember civilizációt teremtő munkáját.

A képzelő erő forrása magának a reménységnek is. Ennek a segítségével látja meg az ember egy jobb, szebb, boldogabb élet lehetőségét, amelynek megvalósítására a reménység lendíti cselekvésre. A reménység élteti a szenedőt, az életterhet hordozót; még a csúcson levőt is az készíti a még inkább emberhez illő élet lehetőségei megvalósítására.

Míg az emlékezés megszépíti a múltat, addig a reménység a jelen valóságain át a jövőt szépíti meg. S míg van reménye az embernek, addig van élete is és van vágya is a jövő után.

A harmadik ablak a vallásos hit. Ez az ablak az ég: Isten felé néz. A vallásos ember hiszi, hogy az élet minden változásai között egy isteni gondviselés vezet és nyilvánul meg, mely a múlt küzdelmekkel teljes világából, a jelen alkotásain át vezet a reménylett boldog jövő, Istenországa megvalósulására.

A „Jelenések könyve“ írójának látomásai is ebből az ég felé néző hitből születtek. Ebből született a „mennyei Jeruzsálem“ kepe. Ebben a városban nem lesz sem bánat, sem szenvedés, nem lesz csalódás, nem lesz könnyhullatás, hanem csak derű és örök boldogság.

Ez a várakozás és reménység kifejezője annak a vallásos szemléletnek, hogy a földi élet ablakai egyszer mind becsukódnak; eltűnnek előlünk a földi terek, megszűnnek földi életünk harcai, az emberi élet gondjai, bajai, és a lélek visszatér ahhoz, ki adta: az örökkévaló Istenhez. Kifejezi azt a szent váradalmat, hogy az ember ott Istennél elveszi a földi életben becsülettel, odaadással, nemes akarással, az emberi élet meg szépítésére fordított buzgó törekvése jutalmát, az élet koronáját.

Az evangélium alapján mi elsősorban a földi élet megjobbítására törekszünk. Hitünk szerint itt, a földön kell megvalósulnia a szeretet, a béke, a testvériség országának, Istenországának. Ugyanakkor ápoljuk azt a hitet, hogy a léleknek Istennél van végső pihenője, a test halála után végső nyugalma.

Tartsuk nyitva lelkünk ablakait, az emlékezés, a reménység, a vallásos hit ablakait, hogy azokon át a lelki szemlélődés segítsen minket az emberi élet igazi értékei meglátására és ezeknek életünkben való megvalósítására. És amikor majd becsukódnak az emlékezés és a reménység ablakai, a vallásos hit ablakán át lelkünk találjon üdvösséget Istennél, mennyei Atyánknál. Amen.

GELLÉRD IMRE

ISTENHEZ VIVŐ JAKÓBLÉTRÁK

1Móz 28, 11—17

A tál lencsével elkövetett csalás után Jákóbnak menekülnie kellett. Vándorbottal a kezében végtelen pusztákon át megy. Felette a porfelhős égbolt, körülötte a forró szürke végtelen. Se víz, se fű, se madár, se állat, se ember, csak a kietlenség s benne egy fiatal ember önmarcangoló, nagy bánatával.

— Elhagyott az Isten, bűnöm elszakított tőle. Mint ék a fát, úgy repesztette meg az én gonoszságom is azt a közösséget, mely köztem s az Úr között egykor létrejött. Semmim, senkim nincs: se apám, se anyám, se Istenem, se hazám, csak ez a siri pusztaság, mely körülöttem s bennem dobog.

Ilyen kínok, belső tusakodások között ért Béthelhez. Itt követ tett a feje alá s mert fáradt volt elaludt. „És álmot látott. Egy létra volt a földre állítva, melynek teteje az égig ért, és Isten angyalai jártak azon fel és le.